

รายวิชาประวัติศาสตร์

รหัสวิชา สด๖๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

ครูผู้สอน ครูภากร อุปการแก้ว

ครูอาทิตย์ ศรีรุ่ง

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้า
เจ้าอยู่หัว

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกพระนามและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ถูกต้อง
๒. วิเคราะห์พระราชจริยาวัตรในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวที่สมควรเอาเป็นแบบอย่าง
๓. น้อมนำพระราชจริยาวัตรในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวมาปรับใช้ในชีวิตรประจำวันได้

วัดยานนาวา

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ใต้ร่มพระบารมี ๒๓๙ ปี กรุงรัตนโกสินทร์

ตอน : เลิศล้ำเศรษฐกิจ

เผยแพร่โดย : สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

เผยแพร่วันที่ ๗ ต.ค. ๒๕๖๔

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=ua-eQ7ULhWo>

พระบรมสาทิสลักษณ์
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

รัชกาลที่ ๑

พระบรมสาทิสลักษณ์
พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

รัชกาลที่ ๒

พระบรมสาทิสลักษณ์
พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

รัชกาลที่ ๓

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระ-บาท-สม-เด็จ-พระ-นั่ง-
เกล้า-เจ้า-อยู่-หัว

พระบรมสาทิสลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
ประดิษฐาน ณ मुखกระสันตะวันออก พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท

พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
ประดิษฐาน ณ บริเวณลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์

พงศาวลี : พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระราชบิดา :

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

พระราชมารดา :

สมเด็จพระศรีสุลาลัย

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระอนุชา : สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้ามงกุฎ (พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระมหากษัตริย์ผู้ทรงดำรงพระราชฐานะ

“อเนกชนนิกรสโมสรสมมติ”

พระมหากษัตริย์ผู้ได้ราชสมบัติมาด้วยวิธี “อเนกชนนิกรสโมสรสมมติ”

คือ ผู้แทนของชนทั้งหลายอัญเชิญมาสมมติเป็นพระมหากษัตริย์

๕ วัด ศิลปกรรมแบบพระราชนิยม

วัดยานนาวา

ที่มาของภาพ : <https://bktemple.wordpress.com>

๕ วัด ศิลปกรรมแบบพระราชนิยม

วัดราชนั้ดดารามวรวิหาร

ที่มาของภาพ : <https://th.wikipedia.org/wiki>

๕ วัด ศิลปกรรมแบบพระราชนิยม

วัดราชโอรสารามราชวรวิหาร

ที่มาของภาพ : <https://bktemple.wordpress.com>

ที่มาของภาพ : <https://readthecloud.co/wat-ratchaorasaram/>

“เป็นวัดที่สร้างขึ้นได้อย่างงดงามที่สุดของบางกอก”

จอห์น ครอว์เฟิร์ด
ราชทูตอังกฤษ

๕ วัด ศิลปกรรมแบบพระราชนิยม

วัดเทพธิดารามวรวิหาร

ที่มาของภาพ : <https://bktemple.wordpress.com>

หน้าบันพระอุโบสถเป็นปูนปั้น

ตุ๊กตาสตรีสลักหิน
ตามแบบฉบับของจีน

“ตุ๊กตาศิลปิน” สะท้อนการค้าและคุณค่าศิลปะจีน

๕ วัด ศิลปกรรมแบบพระราชนิยม

วัดนางนองวรวิหาร

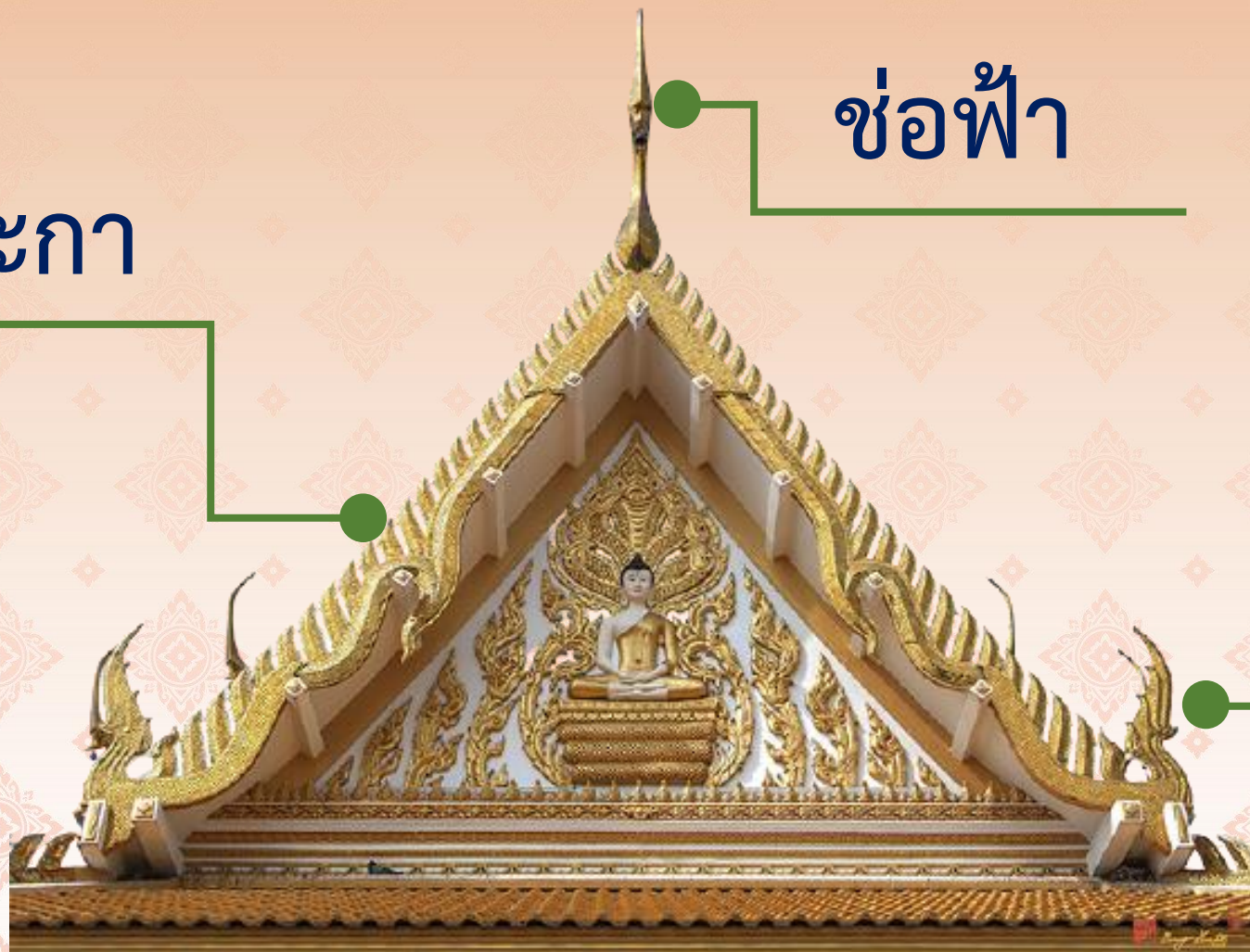
ที่มาของภาพ : <https://bktemple.wordpress.com>

ใบระกา

ช่อฟ้า

หางหงส์

รู้ไว้ใช่ว่าใส่บ่าแบกหาม

ฤๅษีตัดตน วัดโพธิ์ท่าเตียน

ที่มาของภาพ : <https://www.winnews.tv/news/24023>

จารึกวัดโพธิ์ ตำรับแพทย์แผนไทยของชาติ

ที่มาของภาพ : <https://www.hfocus.org/content/2015/12/11406>

คำถามชวนคิด

ให้นักเรียนร่วมกันประเมินสถานะ
ทางเศรษฐกิจของแผ่นดิน
ในสมัยรัชกาลที่ ๓

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่าในแผ่นดินรัชกาลที่ ๓
แหล่งรายได้ส่วนใหญ่มาจากที่ใด

by engaging in trade with foreign countries,

พระพุทธตรีโลกเชษฐ์

ที่มาของภาพ : วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี

สนธิสัญญาโรเบิร์ต

ที่มาของภาพ : วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี

คลองแสนแสบ

ที่มาของภาพ : วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี

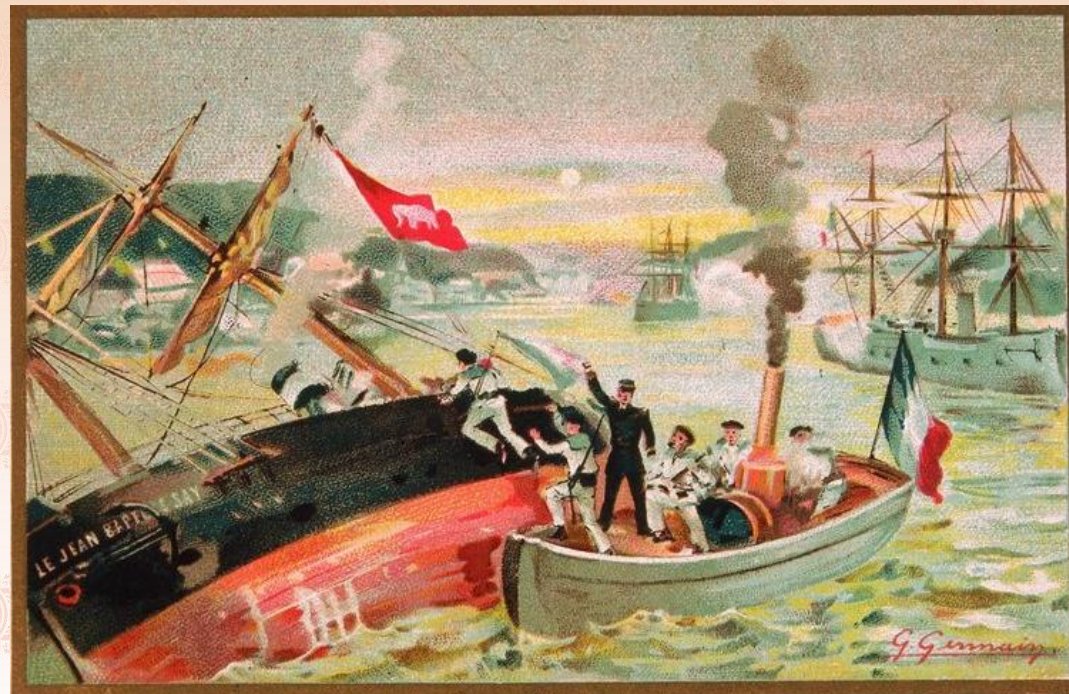
๓ เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับรัชกาลที่ ๓

“การศึกษาศงครามข้างญวนข้างพม่าก็เห็นจะไม่มีแล้ว
จะมีอยู่ก็แต่ข้างพวกฝรั่งให้ระวังให้ดี
อย่าให้เสียทีแก่เขาได้ การงานสิ่งใดของเขาที่ดี
ควรจะเรียนร่ำเอาไว้
ก็เอาอย่างเขา แต่อย่าให้นับถือเลื่อมใสไปทีเดียว”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

เงินถุงแดงกู้แผ่นดิน

กิจกรรม “ร่วมด้วยช่วยกัน”

กลอนเพลงยาวสรรเสริญพระเกียรติ รัชกาลที่ ๓

๑ ถ้าเกิดไฟไหม้บ้านชานเรือนราษฎร
เรือนอำมาตย์สุริยวงศ์ในกรุงศรี
ระทดในพระทัยแทนแสนทวิ
ก็กรูกริพยุหะสละวัง...
แห่สพรั่งคั้งคับไปดับเพลิง
กำลังไฟได้ลมระดมไหม้
เสด็จไปลมส้งดไม่พัดถลึง
ไฟก็เหือดเผือดแสงไม่แรงเริง
ก็สบเชิงคว่าขอตะกร้อนน้ำ

พระองค์เสด็จไปบัญชาการเหตุการณ์ด้วย
พระองค์เอง ทำให้ผู้ติดตามต้องตั้งใจทำงาน
แสดงให้เห็นว่าพระองค์เอาใจใส่ทุกคน

กลอนเพลงยาวสรรเสริญพระเกียรติ รัชกาลที่ ๓

หวังประโยชน์โปรดราษฎรที่ขัดข้อง
ให้ขุดคลองลัดล้ามทางสามเสน
ออกปากน้ำโยทกาเสนาเกณท์
พวกจีนเจนขุดขนไปจนล
พอแล้วคลองนองล้นอรณพ
ลือตลบทั่วเมืองกระเดื่องปรุ
ทั้งมนุษย์เทวาก็สาธุ
ออกระบุพระนามตามกันมา

พระองค์ทรงขุดคลองเหมือนกับที่ในสมัยนี้
ทำถนนหรือทำรถไฟ เพื่อให้การคมนาคมสะดวก
ส่งผลให้การค้ามีความเจริญรุ่งเรืองตามไปด้วย

กลอนเพลงยาวสรรเสริญพระเกียรติ รัชกาลที่ ๓

เรือไหหลำสำเภาเหล้ากำปั่น
สมอทอดจอดเป็นหลั่นจีนฝรั่ง
แต่งบรรณมาถวายไม่วายครั้ง
สิ่งของคั่งกันเข้าก็เยาว์ลง
แพรผ้าลายขายถูกไปทุกสิ่ง
พวกชายหญิงนิยมสมประสงค์
นุ่งลายอย่างกางเพลาะเที่ยวเหยาะยง
จนนุ่งลงทำงานการนิคม

ทรงส่งเสริมให้มีการค้ากับต่างประเทศ
ทำให้สินค้ามีราคาถูกลง ผู้คนมีความสุข
เพราะได้จับจ่ายใช้สอยสินค้าอุปโภคบริโภค
ตามที่ตนเองต้องการ

ชั้นปฏิบัติ

สรุปความรู้จากการศึกษาจาก

สื่อ powerpoint

เรื่อง : พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

ใบงานที่ ๔

เรื่อง : พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

๑. นักเรียนศึกษาสื่อ powerpoint เรื่อง : พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๔ เรื่อง : พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

คำชี้แจงกิจกรรมครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานให้นักเรียนศึกษาและลงมือทำ
๒. ครูอ่านคำสั่งในใบงาน
๓. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๔ เรื่อง พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง รัตนโกสินทร์ตอนต้น (ยุคฟื้นฟู)
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๖๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

พระบรมสาทิสลักษณ์
(วาดสมัยรัชกาลที่ ๕)

โปรดให้มี “นามแผ่นดิน”
เป็นครั้งแรก เพื่อให้ง่ายแก่
การออกพระนามกษัตริย์

ธงของสยามในสมัย
ของพระองค์ คือ ธงช้างเผือก
บนพื้นแดง

สำหรับติดบนยอดเรือสำเภา

เพราะทรงทำการค้า
ได้กำไรดี
รัชกาลที่ ๒ ถึงกับ
ทรงตั้งฉายา
พระราชทานว่า
“เจ้าสัว”

เงินออมของรัชกาลที่ ๓ ในถุงแดง ยัง
ได้ใช้ที่บ้านเมืองในรัชกาลที่ ๕

โปรดให้สร้างเรือสำเภาจีนจำลองไว้ที่วัดยานนาวา
เพราะทรงเกรงว่าต่อไปจะไม่มีเรือสำเภาให้ดูกันอีกแล้ว

โปรดให้ทำจารึกสรรพยาที่วัดโพธิ์
เพื่อราษฎรได้เรียนรู้ตำรับยา

ถ้าอ่านไม่ออก ก็ให้ดูรูปแกะสลัก
นวดแก้ปวดเมื่อย

ก่อนจะเสด็จสวรรคต มีพระราชดำรัสว่า

“การศึกสงครามข้างญวน ข้างพม่า ก็เห็นจะไม่มีแล้ว
จะมีอยู่แต่ข้างพวกฝรั่ง ให้ระวังให้ดี อย่าให้เสียทีแก่เขา
ได้ การงานสิ่งใดของเขาที่คิดไว้ ควรจะเรียนเอาไว้ก็เอา
อย่างเขา แต่อย่าให้นับถือเลื่อมใสไปทีเดียว”

วัดเก่าที่สำคัญในกรุงเทพฯ ส่วนแต่บูรณะในสมัยของพระองค์

โปรดศิลปะจีน ศิลปะตามวัดจำนวนมาก
ในรัชกาลนี้จึงมีการตกแต่งแบบจีน

ในภาพคือที่วัดราช
โอรสาราม

ตุ๊กตาจีน สมัย ร.๓ ->

จากพระราชกรณียกิจทั้งหมด
พระองค์มีพระอัครมลียอย่างไร?

.....

.....

.....

.....

ด้วยพระปรีชาสามารถ ในปี พ.ศ.๒๔๔๑ พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
จึงได้ถวายพระราชสมัญญาว่า “พระมหาเจษฎาราชเจ้า” และใช้เป็นสร้อยพระนามมาจวบจนปัจจุบัน

ใบงานที่ ๔

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

ตอนที่ ๑

ตอนที่ ๒ให้อ่านบางตอนจากกลอนเพลงยาวสรรเสริญพระเกียรติ รัชกาลที่ ๓ และวิเคราะห์

๑ ถ้าเกิดไฟไหม้บ้านชานเรือนราษฎร เรือนอำมาตย์สุริยวงศ์ในกรุงศรี ระทดในพระทัยแทนแสนทวี ก็กรูกริพพะสละวัง... แห่สพรังคังคับไปดับเพลิง กำลังไฟได้ลมระดมไหม้ เสด็จไปลมสัจดไม่พัดเกลิง ไฟก็เหือดเผือดแสงไม่แรงเริง ก็สบเชิงคว้าวขอตะกร้อนน้ำ	ในสถานการณ์วิกฤต พระองค์ทำอะไร?
หวังประโยชน์โปรดราษฎรที่ขัดข้อง ให้ขุดคลองลัดลำทางสามเสน ออกปากน้ำโยทกาเสนาเกณท์ พวกจีนเงินชุดขนไปจนลู่ พอแล้วคลองนองล้นอรณพ ลือตลบทั่วเมืองกระตือรือร้น ทั้งมนุษย์เทวาก็สาธุ ออกกระบุญพระนามตามกันมา	นโยบายด้านการคมนาคมของพระองค์ คืออะไร?
เรือให้หล้าสำเภาเหล้ากำปั่น สมอทอดจอดпенหลั่นจีนฝรั่ง แต่งบรรณมาถวายเป็นขวัญครั้ง สิ่งของคังกันเข้าก็เยาว์ลง แพรผ้าลายชายถูกไปทุกสิ่ง พวกชายหญิงนิยมสมประสงค์ นุ่งลายอย่างกางเพลาะเที่ยวเหยาะยงจนนุ่งลง ทำงานการนิคม	นโยบายด้านเศรษฐกิจของพระองค์ คืออะไร?

รัชกาลที่ ๓ เป็นผู้นำแบบใด

.....

.....

ใบงานที่ ๔

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

ตอนที่ ๒

สรุปบทเรียน

“พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว”

เฉลย

ใบงานที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

ตอนที่ ๑ จงตอบคำถามดังต่อไปนี้

จากพระราชกรณียกิจทั้งหมดพระองค์มีพระอัจฉริยภาพอย่างไร ?

พระองค์ทรงมองการณ์ไกลคาดการณ์ว่าจะเกิดอะไรขึ้นและเตรียมไว้
ทรงพระปรีชาด้านเศรษฐกิจมาก แต่ก็ทรงใจบุญมาก ทำให้บ้านเมืองดี

เฉลย

ใบงานที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

ตอนที่ ๒ให้อ่านบางตอนจากกลอนเพลงยาวสรรเสริญพระเกียรติ รัชกาลที่ ๓ และวิเคราะห์

๑ ถ้าเกิดไฟไหม้บ้านชานเรือนราษฎร
เรือนอำมาตย์สุริยวงศ์ในกรุงศรี
ระทดในพระทัยแทนแสนทวิ
ก็กรูกริพยุหะสละวัง...
แห่สพรั่งคั้งคับไปดับเพลิง
กำลังไฟได้ลมระดมไหม้
เสด็จไปลมส่งดไม่พัดถถึง
ไฟก็เหือดเผือดแสงไม่แรงเริง
ก็สบเชิงคว่าขอตะกร้อนน้ำ

ในสถานการณ์วิกฤต พระองค์ทำอะไร?

.....
พระองค์เสด็จไปบัญชาการเหตุการณ์ด้วย
.....
พระองค์เอง ทำให้ผู้ติดตามต้องตั้งใจทำงาน
.....
แสดงให้เห็นว่าพระองค์เอาใจใส่ทุกคน
.....

เฉลย

ใบงานที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

ตอนที่ ๒ให้อ่านบางตอนจากกลอนเพลงยาวสรรเสริญพระเกียรติ รัชกาลที่ ๓ และวิเคราะห์

หวังประโยชน์โปรดราษฎรที่ขัดข้อง
ให้ขุดคลองลัดล้ามทางสามเสน
ออกปากน้ำโยทกาเสนาเกณท์
พวกจิ้นเจนขุดขนไปจนลู่
พอแล้วคลองนองล้นอรณพ
ลือตลบทั่วเมืองกระเดื่องปรุ
ทั้งมนุษย์เทวาก็สาธุ
ออกระบุพระนามตามกันมา

นโยบายด้านการคมนาคมของพระองค์ คืออะไร?

.....
พระองค์ทรงขุดคลองเหมือนกับที่ในสมัยนี้
ทำถนนหรือทำรถไฟ เพื่อให้การคมนาคมสะดวก
.....
ส่งผลให้การค้ามีความเจริญรุ่งเรืองตามไปด้วย
.....

เฉลย

ใบงานที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

ตอนที่ ๒ ให้อ่านบางตอนจากกลอนเพลงยาวสรรเสริญพระเกียรติ รัชกาลที่ ๓ และวิเคราะห์

เรือไหหลำสำเภาเหล้ากำปั่น
สมอทอดจอดเป็นหลั่นจีนฝรั่ง
แต่งบรรณมาถวายไม่วายครั้ง
สิ่งของคั่งกันเข้าก็เียวลง
แพรผ้าลายขายถูกไปทุกสิ่ง
พวกชายหญิงนิยมสมประสงค์
นุ่งลายอย่างกางเพลาะเที่ยวเหยาะยัง
จนนุ่งลงทำงานการนิคม

นโยบายด้านเศรษฐกิจของพระองค์ คืออะไร?

.....
ทรงส่งเสริมให้มีการค้ากับต่างประเทศ
ทำให้สินค้ามีราคาถูก ผู้คนมีความสุขเพราะ
...ได้จับจ่ายใช้สอยสินค้าอุปโภคบริโภค...
.....
ตามที่ตนเองต้องการ
.....

เฉลย

ใบงานที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

รัชกาลที่ ๓ เป็นผู้นำแบบใด

..... เก่งกาจ เอาใจใส่ และเป็นใจกว้าง

.....

สรุปบทเรียน

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เดิมเป็นพระองค์เจ้าทับ เป็นผู้กำกับราชการกรมสำคัญด้านการค้า การต่างประเทศ และความสงบเรียบร้อย เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยสวรรคต ที่ประชุมขุนนางจึงอัญเชิญพระองค์ให้รับราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๓ ด้วยทรงพระปรีชาในราชการมาก่อนแล้ว จึงเกิดความเจริญทางเศรษฐกิจ บ้านเมืองสงบ และพระศาสนาเจริญมีรุ่งเรืองมาก กรุงเทพมหานครกลายเป็นเมืองขนาดใหญ่ มีเศรษฐกิจเจริญบริบูรณ์ มีความมั่นคง ได้รับการยอมรับจากนานาชาติ มีการทำสนธิสัญญาไมตรีกับรัฐมหาอำนาจต่าง ๆ

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่ารัชกาลที่ ๓

เป็นผู้นำที่มีลักษณะ

ควรนำมาเป็นแบบอย่าง มีอะไรบ้าง

“พระมหาเจษฎาราชเจ้า”

รู้หรือไม่

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

บทเรียนครั้งต่อไป

พัฒนาการด้านการเมืองและเศรษฐกิจ

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่

<https://www.dltv.ac.th>

“ความสำเร็จ
ไม่ใช่เรื่องบังเอิญ”